Savaitinis Laikraštis
Žvaigzdė
išeina kas Petnyčia.

Kaina metams:
Amerikoje ir Kanadoje . . 2 doi.
Lietuvoje ir kitur . . . . 4 rub.

Korespondencijas ir pinigus siunčiant adressas:
„ŽVAIGŽDE"
3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

The Lithuanian Weekly
Žvaigždė
(The Star)
Published by
A. MILUKAS & CO.
Every Friday at Philada Pa.
Yearly subscription $2.00
Advertising rates on application
All communications should be addressed:
"ŽVAIGŽDE"
3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Amerikos Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1879

„Published and distributed under permit (No.833), autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Philadelphia, Pa. By order of the President, Will H. Hays, Postmaster General.

Nr. 45 PHILADELPHIA, PA. & NEW YORK CITY, D. 10 LAPKRIČIO (NOVEMBER), 1922 M. Metai XXII.

HARDINGO VALDŽIOS PAPEIKIMAS UTARNINKO RINKIMUOSE.

Pereito utarninko balsavimuose Amerikos piliečiai parodė savo nepasitenkinimą Hardingo valdžia. Prieš rinkimus didžiausi ir gabiausi dabartinės valdžios šulai važinėjo po Ameriką agituodami, kad republikonai, o ypač prez. Hardingo politikos palaikytojai liktų išrinktais į savo augštus urėdus. Bet visi tie pasistengimai, visas galingos republikonu bloko valdiškos mašinos darbas niekais virto. New Jersey valstijoje Hardingo didis bičiuolis kandidatas į Suv. Valstijų Senatorius liko sumuštas demokratų kandidato gub. Edwards, didžiausio prohibicijonistų priešo.

Ohio Valstijoje, iš kur pareina Hardingas, gubernatorium išrinktas irgi demokratų kandidatas. Didžiuma balsuotojų toje valstijoje išsireiškė už įvedimą vyno ir alaus nors tenykščiai prohibicijonistai dar nepasiduoda.

New Yorko valstijoje vienas gabiausių republikonų gub. Miller, kuris piršosi antru kart į kandidatus gavo 500.000 mažiaus už Smithą, demokratų kandidatą. Suv. Val. senatorius Calder irgi Hardingo bičiuolis sumuštas demokratų kandidato Dr. Copelando.

Kalifornijoje senatorius Johnsson, kuris nors republikonas daugel bet kartų priešinosi Hardingui, vėla išrinktas senatorium.

Wisconsine senatorius La Folletoe, irgi smarkus Hardingo valdžios kritikas, vėla išrinktas senatorium. Žlugo Hardingo bičiuoliai kandidatai ir Indiana valstijoje. Senatorius Lodge irgi didis Hardingo bičiuolis jei ir paliks išrinktas Massachussetts valstijoje tai tik per didelį vargą.

Pennsylvanijos gubernatorium išrinktas republikonas, bet ne dabartinės Washingtono valdžios bičiuolis.

Hardingas ir jo bičiuoliai pirm dviejų metų išrinkti šalies valdovais didžiausia balsų dauguma šiądien pasirodė turį labai mažai šalininkų. Nekurie republikonų laikraščiai ant ryt po rinkimų pradėjo rašyti, kad už 2 metų prezidento rinkimuose Hardingas negalėsiąs vadovauti republikonams.

—o—

„SLAPIEJI" LAIMEJO. Washington, lapkričio 7 d. rinkimuose „šlapieji" pervarė septyniais viršaus kandidatų į Kongresą negu „sausieji" (prohibicijonistai).

—o—

SUSIDAUŽE GATVEKARIS PILNAS ŽMONIU; 26 SUŽEISTI. Lapkričio 8 dieną vakare apie 5-ą val. kada žmonės gryžta iš darbo, Philadelphijoj prie Richmondo ir Allegheny alkūnės susidūrė du gatvekaru, bebėgdamu pilnu greitumu. Gatvekaris iš Bridesburgo, prigrūstas iš Arsenalo grįžtančių darbininkų, dūrė į šoną atbėgančiam (sako pergreitai) priešais gatvekarui. Pirmassai apvirto visai ant šono ir subyrėjo į šipulius, sužeidžiant 26 žmones; kaikurie sužeistųjų nepasveiks. Visi jie išvežiota į artimiausius ligonbučius. Tarp sužeistųjų yra nemažas skaičius ir lietuvių. Gatvekarų judėjimas buvo sustojęs virš dvi valandi, kol gelžkelio neapvalyta nuo daužgalių bei sužeistųjų. Kas kaltas šioje nelaimėje, kol kas nežinia. Bet dauguma pakaltina gatvekarų kompaniją, kuri, atidarydama (pereitą sekmadienį) naują iškeltąjį gelžkelį (elevatorių) per Frankfordą, netikusiai perkeiteliojo visą gatvekarų sistemą.

—o—

AUTOMOBILIŲ AUKOS. Philadelphijoj už pereitos savaitės pabaigoj (šeštadienį ir sekmadienį) automobiliai užmušė dešimtį žmonių ir trisdešimts tris sužeidė. Keli girti šoferiai suareštuota.

Gi praeitą mėnesį laike 29 dienų viso labo užmušta automobiliais ir gatvekarais 30 ir 500 sužeista. Iš užmuštųjų daugiausia buvo vaikai.

80 ANGLIAKASIU ŽUVO EKSPLIOZIJOJ. Spangler, Pa. lapkr. 7 d. Vakar, atsitikus eksplioziai Reilly angliakasykloje No. 1, žuvo aštuoniasdešimts darbininkų. Tai baisiausia Pennsylvanijos angliakasiklų nelaimių istorijoj tragedija nuo 1907 m., kada Darr kasykloje, West Newton'e suvirš 200 žmonių tapo užmušta. Sioje nelaimėje, manoma, mirtis bus užgniaužus daugiau negu 80, nes nekurių lig šiol dar nerandama.

—o—

BOLSEVIKAI NESILIAUJA PERSEKIOJE „NEBOLSEVIKUS". Berlynas, lapkr. 7 d. Kuomet Sovietų valdžia užsienių politikoje nuduoda aniuolą ir šaukia taikos konferenciją, namieji praktikuoja žiauriausius persekiojimus visų nebolševikų gyventojų. Anot raportų iš Maskvos, pastaromis savaitėmis, dešimts profesorių ir rašėjų tapo ištrėmta. Panašųs raportai gauta iš Petrogrado ir Odesos.

Iš Maskvos, Kievo ir kitų didelių miestų kalėjimų tapo išvaryta į Turkestaną ir Siberiją 1300 politiškų prasikaltėlių, kad kitiems kaliniams užleisti vietą kalinėse.

—o—

RUSIJA SAUKIA „TAIKOS KONFERENCIJA". Berlynas, lapkr. 7 d. Lenkija, Suomija, Livonija ir Estija gavo bolševikinės Rusų valdžios oficijalius pakvietimus dalyvauti „nusiginklavimo konferencijoj", kuri prasidės lapkričio 30 d. Maskvoje.

Toji konferencija šaukiama ne ramybei įvykinti, bet, kad priešveikti sanjungai tarpe Baltiko Valstybių ir Lenkijos. Lenkija gi, iš visų pajėgų stengiasi tokią sąjungė suformuoti. Mat Prancijos keitimas politikos linkui Rusijos Lenkams įvaro baimės. Lenkai dar vis svajoja apie viešpatavimą nuo jūrių lig jūrių. Prancija, lig šiol, tu lenkiškų svajonių buvo stiprus akstinas. Bet dabar, Prancijai susibičiuliaujant su Rusija, Lenkai netenka savo galingos globėjos, todel jie ir jieško naujų sutarčių bei sanjungų.

Žinios iš Lietuvos.

KAUNAS. Rezultatai rinkimų Seiman, Kauno miest.

Sąrašas	Nr. 1 (komunistų)	5,031.
„	Nr. 2 (ūkininkų sąjunga)	319.
„	Nr. 3 (balt. ir rusų)	668.
„	Nr. 4 (vokiečių partija)	1,420.
„	Nr. 5 (vals. sąjunga)	1,529.
„	Nr. 6 (krikš. demokr.)	1,692.
„	Nr. 7 (darbo federac.)	1,781.
„	Nr. 8 (namų savininkų)	860.
„	Nr. 9 (soc. demokratų).	3,905.
„	Nr. 10 (lenkų darb.)	83.
„	Nr. 11 (bepartinių)	410.
„	Nr. 12 (social.-liaud.)	793.
„	Nr. 13 (sionistų)	2,367.
„	Nr. 14 (lenkų)	4,435.
„	Nr. 15 (žydų tautin.)	875.
„	Nr. 16 (lenkų darbininkų)	2,781.
„	Nr. 17 (žydų ortodoksų)	1,061.
„	Nr. 18 (žemdirbių ir pažangos)	1,994.
„	Nr. 19 (progr darbin. sąjungos)	417.
	Viso labo	33,410.

Visoj Lietuvoj didžiumą balsų Seiman gavę Krikščionys—demokratai partija.

A. A. JONAS ALEKSAITIS. Iš Lietuvos gauta žinia, kad spalių 9-ą d. ryte atsiskyrė su šiuo pasauliu a. a. Jonas Aleksaitis — ūkininkas Buktiškių kaimo, Barzdų valsč. ir parapijos, Sakių apskr. Paliko pačią našlę Mracelę Aleksaitienę (Pranaičiūtę), sūnų ir dukterį (Julę Ignatavičienę).

Šventosios (Palangos) uostas.

„Tėvynės Balse" Senas Jūrininkas, regimai žinovas uosto dalykų, įrodinėja, kad Lietuvos Valstybei daug geriau būtų įsitaisius savąjį uostą netoli—Palangos, Šventosios upės įtakoje, nei ką rūpintis Klaipėdos uosto įgijimu. Esą:

Klaipėdos uostas pastatytas ant labai gyvo vandenio, kurs visuomet labai sriauniai teka jūron... Klaipėdos uostas būdamas atviras šiaurės ir vakarų vėjams, audrai pakilus varo didžiausias bangas žiotin, kurios, susidurdamos su srauniai bėgančiu vandeniu iš Matės („Kunscher Hofen") netik nebeleidžia laivams įeit uostan, bet audros metu nuolat graso pavojumi... Klaipėdos uostą norint bent kiek pagerinti, t. y. įtaisyti didesniem laivams praeiti baseiną sulig pernai metų žinovų apskaitymą reikėję nemažiau kaip 200 milijonų markių, kad ištobulinus uostą sulig naujos technikos tai išeitų 500 milionų markių. Dabar markei 30 kartų mažesnės vertės palikus ta sumą reik padaryti 30 kartų. Sulig Seno Jūrininko vokiečiai tikisi tą sumą iš Lietuvos išgauti, bet lietuviai negali su tuomi sutikti.

Lietuviai turi dar šią žiemą suvežti materijolą ir nuo pavasario pradėti statyti prie Sventosios upės savoje žemėje uostą.

Uostą statant reik daugiausiai rūpintis, kad ans duotų laivams ramią stovyklą ir būtų veiklus... Daug esą lietuvių tarpe, ką karo metu buvo Archangelske ir Murmane, kurie gerai išmano greitą uostų statybą, beje krantų sutvirtinimą medžio medžiagą iki 20—24 pėdų gilumo... Invairiems uosto technikos prietaisams aptarnauti vra reikalinga elektros jėga, o turint Lietuvoje daug durpynų, būtų galima pastatyti elktros stotis, kurios varymas durpėmis brangiai nekainuotų....

Baigdamas savo straipsnį Senas Jūrininkas parodo juog Lietuva, savo uosto neturėdama, išmokėjo kitoms šalims tik už 10 nedidelių garlaivių, kuriais įgabeno anglis ir kitką apie 12 milijonų markių. Gi visokių įgabenimų ir išgabenimų esą gana daug. Tie milijonai palikdami namieje, turint savąjį uostą, padėtų padidinti Lietuvos piliečių gerovę...

Žydai Lietuvos siurbėlės.

N. 40 „Trimito" A. Vaičiūnas rašo:

Lig šiol labai atsargiai, retai ir neaiškiai mūsų spauda keldavo žydų klausimą, neretai net patiems žydams jį iškėlus. Nebuvo aiškaus klausimo mažumų; buvo tik Lietuvos piliečiai. Dabar virsta kitaip. Turime kelti žydų, kaip tokių klausimą, nes žydai prie to eina. Nuo senų laikų Lietuvoje gyvena be kitų mažumų ir žydai. Tas įsigyvenimas davė jiems lygias teises su lietuviais ir kitais čionai gyvenančiais piliečiais. Bet Lietuvos žydai veda prie to, kad nuo jų būtų prigulmingi tikrieji Lietuvos sūnūs lietuviai, kurie, neabejojamai, turi pilnas teises vadinties pirmiausia piliečiais. Žydas Lietuvoje jaučias jos šeimininkas. Niekur pasauly neturi jie tokių teisių, kaip čia, ir niekur tiek daug jų nėra, kaip pas mus.

Nepratę esame sėti neapykantos sėklą ir jos nesėjame, bet patys žydai savo pasielgimais reikalauja, kad apie juos tartumėm teisingą žodį.

Kada Amerikos lietuviai rašinėjo Amerikos vyriausybei peticijas ir siuntinėjo delegacijas del Lietuvos pripažinimo; kada pagaliau net Amerikos žymiausių 30 mokslininkų įteikė savo vyriausybei prašymą, kad Lietuvą pripažintų de jure, tada ir žydų kilusių iš Lietuvos vadai ėmė tartis, ar ir jiems nevertėtų paremti Lietuvos pripažinimo reikalą. Ir ką jie nutarė? Nutarė, kad reikią dar patyri-

nėti Lietuvos valdžią, kaip ji elgiasi ir mano elgtis su žydais. Praslinkus savaitei laiko po to žydų nutarimo, įvyko Amerikos vyriausybės nutarimas pripažinti Lietuvą de jure. Taigi čia laimingai apsieita be žydų paramos. Bet šį dalyką mes negalime užmiršti, nes jis labai yra reikšmingas!..

Lietuvos žydų didelė dauguma žiūri į rytus; rusų kalbą ne tik patys vartoja, bet ir savo vaikus pirmiausia ne lietuvių, o rusų kalbos mokina. Jie pas mus rusicizmą palaiko. Užtenka pasiklausyti gatvėje bekalbant, kaip paaiškės šitas dalykas. Dabar, įvedant litus, pakeltos ne žmoniškai prekėms kainos. Kas tai padarė, kuomet prekyba Lietuvoje beveik vienų žydų rankose? Negana to, gaunamė dar įdomesnių žinių, kad žydai stengias numušti lito vertę! Vadinas, kerta šaką, ant kurios patys sėdi. Mes turime iš to padaryti tinkamas išvadas.

Sekant Lietuvos žydus, jų gyvenimą, troškimus ir nusistatymus, matos, kad jiems Letuva stovi antrame laipsny. Jeigu ką daro Lietuvos naudai, tai tik tai, kas jiems naudinga. Kitų visai nežiūri ir nesiskaito ten, kur jaučia, kad galima nesiskaityti.

Man nežinoma, kaip ten viršūnėse žydai dirba Lietuvos labui; bet kasdieniniame gyvenime nes matome skaudžių faktų. Besitveriant Lietuvos valstybei, besiorganizuojant kariuomenei, mes matėme, kad žydai tam nepritarė; kartais dar juokdavos iš to.

Dabar, įvedant litus, taip pat jie žiūri neaiškiai ir neužsitikinčiai, stengdamies numešti lito vertę ir t. t. Visa tai matant, Lietuvos valstybės piliečiai lietuviai, turi imtis nagrinėti žydų klausimą ir pažinti arčiau šį artimą, bet labai neaiškų ir pavojingą kaimyną. Kadangi žydai turėdami Lietuvoje tokį gyvenimą, kaip niekur pasauly, vis dar neužganėdinti, tai mes, lietuviai turime juos pažinti ir suprasti, ko jie dar nori ir ko iš Lietuvos laukia; be to, kam jie drumsčia visuomeninį gyvenimą savo naudai ir negerbia lietuvių kalbos, vartodami rusų, mūsų buvusių slėgikų kalbą.

Manau, neklysiu sakydamas, kad kuomet Rusijoje gyvenimas susitvarkys, pusė žydų išvyks ten, išsinešdami Lietuvoj sukrautą turtą geresnės duonos ieškoti ir čiulpti Rusiją, kaip kad dabar čiulpia ją jų komisarai žydai.

Taigi, paduodamas kelias mintis, manyčiau, kad jau išmušė valanda kelti žydų klausimą Lietuvoje. Mūsų laikraščiai turėtų tai nagrinėti, nes tie mūsų piliečiai per daug įsivyravo. Turime jiems parodyti, kad čia Lietuva, o ne Palestina, ir priversti juos skaitytis su tuo, kas mums brangu.

Tegu nemano žydai, kad mes jų nekenčiame. Mes, lietuviai, esame geros širdies žmonės; kol mums labai neįskaudina, nepakenčiamai neužgauna, mes tylime, nors kartais sukandę dantis.

Mes nenorime žodžių, mes norime darbų; tų darbų kurie neš Lietuvai naudą. Žydai, kaip gerai organizuota tauta, išsiblaškiusi visame pasauly ir užimanti įvairiose valstybėse visokių laipsnių vietas, galėjo ir gali Lietuvai padėti; bet jie to nepadarė ir nedaro. Mes turime reikalauti iš žydų, kad jie jaustųs Lietuvos piliečiais ir pirmiausiai žiūrėtų naudos tai šaliai, kurioje jiems taip gerai gyvenas.

Užmirštas klausimas.

Liet. Saulių organe „Trimito" korespondentas mėgina atkreipti Lietuvos visuomenės atydą, kad didelė gėda visiems lietuviams dėlei nepagerbimo pirmojo savanorio kareivio Povilo Lukšio, žuvusio apgynime Lietuvos nepriklausomybės. Apie Povilą Lukšį, esą visai mažai težinoma. Jis būtų visai likęs užmirštas, jei ne Karo Muzėjuje Kaune jo paveikslas ir dvi nedidelės gatvės Kaune ir Kedainiuose, jo vardu pavadintos.

Korespondentas tęsia:

„Povilas Lukšys yra palaidotas Kedainių kapinėse, esančiose prie vieškelio, einančio Kauno link. Kedainių šaulių burio visuotinas susirinkimas, įvykęs š. m. gegužės 17 d., savo nutarimu yra pavedęs Būrio Vadui su pagelba vietos šaulių bent šiek tiek Lukšio kapą aptaisyti ir papuošti.

Kartą, vieno draugo, kurs jau buvo matęs Lukšio kapą, paprašiau parodyti ir man. Nuėjome. Inėjęs į kapines beveik jų vidury pastebėjau geležine tvora aptvertą, cementu išpiltą maž-daug 4 ketvirtainių metrų plotą, kurio vidury buvo parstatytas geležinis kryžius. Maniau, tai ir būsiąs Lukšio kapas; todel priėjau arčiau, norėdamas perskaityti užrašą. Bet kaip nusistebėjau, kada vietoj užrašo apie Lukšį, perskaičiau: Swiętej pamienci Aleksander Wendzegolski ir t. t. „— Klausiau draugo, kur gi Lukšio kapas, o jis man parodė greta paminėto kapo paprastą, jau žemėmis apaugusį, su keliomis bedžiūstančiomis gėlėmis, jau suslūgusį kapelį, kurio viename gale stovėjo pastatytas paprastas, nedidelis medinis kryželis, kokius dažniausiai stato ant kareivių kapų. Prie to kryžiaus prikalta maža lentelė, ant kurios chiminiu paišeliu užrašyta; „A. † A. Povilas Lukšys ,savanoris Kedainių Srities Apsaugos Būrio, žuvęs mūšyje 1919 met. vasar. 8 d. Taučiūnuose, ties Kedainiais".

Nenoromis nukreipiau akis į gretimąjį Vendzegolskio kapą ir pamaniau: štai, kokio ten Lietuvos bajorėlio, — kaip čionykščiai žmonės vadina sulenkėjusius lietuvius, — kapas, užimantis nemažą plotą, aptvertas, įrengtas taip, kad mažiausiai per kelesdešimtis metų rodys vietą, kur palaidotas mirusis šeimos narys. Stai gretimai mažas, žole apžėlęs, beslūgstąs, su mažu mediniu kryželiu kapas pirmo kareivio — savanorio, atidavusio savo gyvybę už Tautos laisvę. Ir jei visuomenė nepasirūpins tuo kapu, tai praėjus keleriems metams parašas ant kryželio lietaus bus nuplautas, o gal ir pats kryželis papuvęs nuvirs, supiltas kapelis visai suslugs ir susilygins su žeme. Be to, gali atsitikti ir tai, kad pranykus Lukšio kapo žymėms, toje pat vietoje bus palaidotas kitas žmogus, ant kurio kapo gal bus pastatytas paminklas su užrašu: „Swiętej pamienci N. N. ir t. t."

Maironis—Mačiulis.

Šių metų spalių mėn. 21 dieną lygiai 60 metų sukanka nuo mūsų garsaus dainiaus Maironio — Jono Mačiulio gimimo.

Gimė jisai Betygalos val., Raseinių apskr. dideliame Astrauskių Pusandravo dvare, kuri laikinai valdė jo tėvas Aleksandras Mačiulis; jis turėjo dar nuosavą Bernotų viensėdį.

Gimė ir augo Jonukas neramiais vadinamo lenkmečio laikas. Miškuose knibždėte knibždėjo sukilėlių būriai, tai vėl jodinėjo kazokų pulkai. Tėvas Mačiulis turėjo slapstytis ir nuo vienų ir nuo kitų. Ir tik auklė Ona Palkytė su mažu Jonuku ant rankų priiminėjo nekviestus svečius. Mažą vaiką ant jaunos mergaitės rankų pamatę, susigraudindavo žiaurieji svečiai, prisiminę kartais ir savo mažučius; tuo būdu Jonukas, ir pats to nežinodamas, jau iš mažumės buvo savo šeimos ir žemės gynėjas.

Mačiūlių namuose buvo kalbama lietuviškai; Jonukas, dar mažas būdamas pramoko lietuviško rašto iš auklės Onutės Palkytės. Nors paskui, vaikams kiek paaugus, Mačiuliai po įtaka Pusandravo bajorų ir ėmė mokinti vaikus lenkiškai, bet savo tautybės pajautimas jau buvo giliai įleidęs šaknis į mažo Jonuko sielą. Žinoma, tas jausmas nebuvo sąmoningas, nes anais laikais apie lietuvybę dar visai nabuvo kalbama. Visa Lietuvos taip vadinamoji inteligentija — bajorai, šiėktos, miestelėnai ir šiaip šiek tiek prasitrynę žmonės stengės kalbėti tiktai lenkiškai arba rusiškai. Lietuvių kalba tik bakūžėse tebuvo užsilikus. Mūsų laimei, būsimasis garsus dainius sėmė savo dvasiai peną ne iš sulenkėjusio Pusandravo dvaro, bet iš grynai nuo amžių lietuviškų Bernotų. Delto tai ir lenkiškumo pelėsiai buvo palietę Maironį tik paviršutinai; reikalui ištikus jis greit tų pelėsių sugebėjo nusikratyti.

Kiek paaugėjusį Jonuką tėvai atidavė į Kauno vyrų gimnaziją. Čionai tada viešpatavo taip pat tik rusiškai — lenkiškas raugas. Kalbama buvo tik rusiškai, lenkiškai ar žydiškai. Nors daugelis mokinių buvo ir gryni lietuviai, bet jie žodį ištart lietuviškai nedrįso ar gėdėjosi. Maironis, įgimtu jausmu tą ūpą jausdamas, laikėsi nuo savo draugų nuošaliai.

Jau 6-je klasėje būdamas, jis pasižymėjo savo rašto darbais; todel literatūros mokytojo buvo labai mylimas. Jau tuomet jis pradėjo rašinėti eilutes, tik, žinoma, lenkiškai.

Gimnaziją baigęs, jis stoja 1883 metais į Kijevo universiteto istorijos-filologijos fakultultetą, manydamas rast ten savo dailiosios raštijos pamėgimui patenkinimą; bet greit nusivylė, nes tuomet tas skyrius buvo labai blogai pastatytas.

Bestudentaujant jam jau tenka susidurti arčiaus su lietuvių klausimu; jis rašo į rusų laikraščius slapyvarde „Narodnyj učitel" straipsnius del lietuvių spaudos atvadavimo.

Universitetu nusivylęs, jis svajoja grįžti į Lietuvą ir įvykdinti savo jaunystės svajonę tapti kunigu.

Taigi ilgai nelaukdamas, vos metus teišbuvęs apleidžia universitetą, stoja į Kauno kunigų seminariją. Priimtas jis tampa tik į pirmą kursą; todel turėdamas laiko, užsiima Lietuvos istorija.

Lietuviškosios dvasios jis ir čia neranda; nors lietuvių kalbos pamokos čia jau buvo privalomos, bet iš jų tyčiojamasi, vadinant jas „šnypštynėmis". Maironis pradeda už lietuvių kalbą smarkią kovą, kuri gan sekmingai eina, labiausiai kuomet liet. kalbos mokytoju buvo paskirtas garsus tos kalbos žinovas kun. Kazys Jaunius.

Seminarijoj būdamas jis sudegina visus savo veikalėlius lenkų kalba rašytus; čia jis parašo „Vistorija arba apsakymas apie lietuvių Tautos pradžią". Rašo eiles po Žvailionies slapyvarde ir poemą „Lietuva" (liko neišleista), kurią paaukoja vyskupui Ant. Baranauskui.

Seminariją baigęs, Maironis stoja Petrapilio Rymo-Katalikų Kunigų Akademijon, kame viešpatauja toksai pat lenkiškas ir šiek tiek vokiškas ūpas. Maironiui pavyksta sudaryti čionai lietuvių grupę, kuri jau aktyviai prisideda prie Lietuvos atgaivinimo darbo. Tam padeda laiškas, gautas iš Varšuvos lietuvio, kviečiančio bendradarbiauti lietuvių laikraštyje.

Tuo laiku daromas pirmas slaptas susirinkimas, kuriam Maironis vadovauja. Išėjęs Akademiją, 1892 m. Maironis su teologijos magistro laipsniu grįžta atgal Lietuvon Kauno Kun. Seminarijon profesoriautų. Šį laikotarpį jis vadina laimingiausiu savo gyvenime, kuomet apsuptas draugų ir jį mylinčių mokinių, savo gimtame krašte gali laisvai dirbti, kaip mokslui taip ir savo mylimai dailei. Bet čia išbūti jam tenka tik dvejus metus, nes jis skiriamas Petrapilio Dvas. Akademijos profesoriumi, kame ir prabūna 15 mutų.

1909 m. Maironis grįžta atgal į Kauno Seminariją rektoriauti, kame ir randasi ligi šių laikų.

Tai tik jo nuopelnas, kad toji Seminarija tapo pirmoji visoje Lietuvoje grynai lietuviškos dvasios įstaiga, iš kurios yra išėję daug mūsų kraštui pasidarbavusių kunigų.

Taip visą savo amžių bevarydamas ramų kultūrinį darbą ir kartu savo dainomis žadindamas ir įkvėpdamas Lietuvos sūnums Tėvynės meilę, Jonas Maironis-Mačiūlis, Žemaičių Katedros Bazilikos Kapitulos Prelatas Archidiakonas, Žemaičių Kunigų Seminarijos Rektorius, Liet. Universiteto Profesorius, Žem. Vyskupijos Kurijos Oficialas, Mogiliavo Vyskupijos Garbės Kanauninkas, Teologijos Daktaras, ir prie viso to mūsų Lyrikos Tėvas, susilaukė savo amžiaus 60 metų sukaktuvių.

Parašęs ir išleidęs Maironis yra ligi šiolei poemą „Tarp skausmų į garbę", kurią vėliau antru kartu išleido 1910 m. „Jaunoji Lietuva" pavadinęs. Ši poema sulošė savo laiku begaliniai didelę rolę mūsų Tautos atgimime; „Kur išganymas", „Raseinių Magdė" ir „Mūsų vargai"; „Z nad Biruty" przez Halinę lenkų kalba agitacinę poemą; eilių rinkinį „Pavasario Balsai", kuriai lygių eilių ligi šiol dar neturime.

Be to, jis yra parašęs Lietuvos Istoriją ir bendradarbiavęs daugelyje lietuvių laikraščiuose mokslo ir publicistikos srityse.

Rašė jisai Garnio, Žvailionies ir galutinai Maironio slapyvardėmis.

Lietuviui Maironio raštai tai neišsiamemas jėgų ir džiaugsmo šaltinis. Juos skaitydamas žmogus, rodos, ir dvasia stiprėji ir pasiryžimas prie gero auga ir ta mūsų Lietuva-Tėvynė šimteriopai išrodo gražesnė.

Maironį beskaitant taip ir matai prieš save tuos Lietuvos kalnus kalnelius miškais apaugusius, plačius kluonius gėlėmis išmargintus, ežerus ir upelius. Stai Satrija aukščiausia, ant kurios užlipęs veik visą Žemaičių šalį gali apveizėti; štai Medviagalis baisių legendų apsuptas; štai Birutės kalnas, štai jūrė matutė; štai mūsų Nemunėlis, Sešupė, Dubysa; štai ežerai ramūs; štai tylūs išdidūs mūsų tautos dvasios sargai — milžinkapiai...

Šit skamba senųjų dainos, liūdnos ir ramios, kariuose atspindi mūsų žila praeitis; tai vėl atsilieps pilna vilties ir noro kovos dainelė, nuo kurios širdis užverda ir pasiryžimu suliepsnoja, arba vėl pasigirs dainelė, kaip matušėlė raminama, kad neverktų sūnaus, žuvusio del brangios Tėvynės!..

Pulk. Chardigny raportas.

(Karo Kontrolės Komisijos)

Pranešimai.

iš 1921 m. gruodžio 24 d., 1922 m. vasario 12 d. kovo 6 ir 20 d. d.

Pulk. Chardigny pranešimai, kurie buvo laikomi slaptais, gegužės mėn. 20 d. Tautų Sąjungos buvo atspausdinti. Išdėstyti 26 spaudos puslapiuose, jie negali būti ištisai patalpinti laikraščiuose ir todel čia, praleidžiant faktus, kurie Lietuvos visuomenei yra žinomi, išdėstoma tik kai kuriuos pastebėjimus.

Pranešimas Nr. 1. (1921 m. gruodžio 24 d.) suskirstymas į penkius straipsnius, atatinkamais klausimais, kuriuos tas pranešimas liečia:

1. Lenkijos ir Lietuvos Vyriausybių Nusistatymas Hymanso projekto klausimu; tų Vyriausybių programa Vilniaus klausimu.

Svarstant Lietuvos Vyriausybės nusistatymą į antraji Hymanso projektą, visame straipsnyje raudonuoju ruožu išdėstoma dalyvavusios Ženevos konferencijoje delegacijos ir Vyriausybės kova su visuomene.

Ženevos konferencijai pasibaigus, Lietuvos delegacijai Kaunan grįžus, posėdžiais, pranešimais spaudoje, propaganda, kad įtikinus Vyriausybę ir visuomenę reikalingume priimti Tautų Sąjungos pasiūlymus. Bet priešingas Hymanso projektui nusistatymas aiškiai pasireiškė visose Lietuvos srityse.

Lietuvos gi visuomenė, sujudinta žiniomis, kad Vyriausybė ketina Hymanso projektą priimti, visomis jėgomis, iki teroristinio akto, prieš tai protestavo, ir Vyriausybė, norėdama palaikyti krašte tvarką, po 2 mėnesių kovos be pasekmių posėdyje gruodžio mėn. 3 d. Hymanso projektą atmetė.

Darant išvadas iš tų faktų, pranešime nurodoma, kad Lietuvos Vyriausybė buvo aplinkybių priversta Hymanso projekto nepriimti, ir kad ji jokių naujų pasiūlymų neturi.

„Jos programą galima reziumuoti vienu žodžiu „laukti".

II. Skriaudos, kurias lietuvių ir gudų elementai kenčia Vilniuje ir lenkų elementus Kaune.

Svarstant Lietuvos Vyriausybės skundus apie lenkų daromas lietuviams skriaudas Vilniaus apskrityje pasitvirtina visi atsitikimai, apie kuriuos buvo Lietuvos Vyriausybės pranešta Tautų Sąjungos žiniai: ir apie uždengimus gimnazijų, koperatyvų, bankų ir laikraščių; ir apie Vilniaus vyskupo persekiojimus, jų mokyklų ir bažnyčių

uždengimus ir apie tai, kad gudų kunigams užginta gudų kalba sakyti pamokslus ir dėstyti tikybą. Neapleisti ir faktai sulaikymo gudų ir lietuvių veikėjų, nužiūrėtų kaipo priešvalstybiniai agitatoriai.

Bet Lenkų skundai svarstomi visai kitu tonu. Nesvarstydama vienos ir kitos pusės kalčių, Komisija konstatavo štai ką:

1 Lenkų visuomenė Kauno Seime turi tiktai 3 atstovus, bet kadangi tie atstovai išrinkti iš 45.000, tai aišku, kad lenkų visuomenė Seime visai neproporcionaliai reprezentuota".

2 Bemažko visas Lenkų elementas Lietuvoje susidaro iš didelių nuosavybių savininkų; bet, kadangi naujieji žemės valdymo įstatymai liečia visų tautų savininkus, tai lenkų elementas labiausiai kenčia. Daugumas turtingų bibliotekų lenkų dvaruose konfiskuota ir išvežta Kaunan. Kaikurie dvarai, kurių savininkai yra svetur, sekvestruoti ir tarp ūkininkų išdalinti. Užginta teisė parduoti žemę. Nuo 15 nuoš. iki 30 nuoš. didelių dvarų žemės buvo atimta išdalinimui demobilizuotiems kareiviams. Žemės išdalinimo projektas palieka vienam savininkui ne daugiau 150 hektarų, o likučiai bus parduoti Valstybės naudai su atlyginimu iki 480 auks. už hektarą, tuo laiku kada kaina už ha. ne mažiau 3.000 markių.

3 Paskutiniame mėnesy situacija pagerėjo tai tiesa, bet buvo daug atsitikimų, kratų, neteisėtų sulaikymų ir įstrėmimų lenkų iš Lietuvos.

4 Vienintelis Kaune lenkų laikraštis buvo daug sykių uždarytas ir nubaustas.

5 Išvažiavimai iš Lietuvos ir į ją įvažiavimai lenkams labai apsunkinti.

Šį straipsnį reziumuojant, išvedama, kad vienodai kaip iš vienos taip ir iš kitos pusės mažumos buvo skriaudžiamos.

III. Padėtis Suvalkų ir Vilniaus neutralinėse zonose.

SUVALKU NEITRALENE ZONA.

Kad nepasikartotų kariuomenės susidūrimai, Kar. kontrolės Komisija įsakė abieju pusių kariuomenėms atsitraukti 10 kilometrų nuo Kerzono nustatytos demarkacijos linijos.

Lenkai ne visuomet pildė įsakymą laikytis 10 kilometrų nuo demarkacijos linijos. „Komisija dažnai buvo priversta lenkų kariuomenę atstumdinėti į paskirtą distanciją ir buvo atsitikimų, kad šie įsakymai buvo pildomi tiktai energingu įsikišimų ir įsakymų atkartojimu. Bet reikalinga patikrinti, kad fiksuota distancija buvo visuomet laikoma ypač iš Lietuvos pusės".

Kaip lietuvių, gyvenančių lenkų neitralinės zonos pusėje (labiausiai Punsko apskrity), taip ir lenkų, gyvenančių lietuvių neitralinės zonos pusėje, buvo daromi skundai del vietos įstaigų neteisėto veikimo, kurių žinioje nei vieni, nei kiti nenorėjo palikti ir tokia situacija darė didžiausį neramumą neitralinėje zonoje. Tvarkos palaikymui, lenkai sudarė raitelių policiją iki 80 žm.), kurios pasirodymas neitralinėje zonoje buvo lietuvių suprastas, kaipo demarkacijos linijos peržengimas.

„Ir Komisija, tikrai ištyrė, kad lenkų policija okupuoja daugumą miestelių lietuvių pusėje". Sprendžiant, kad daugumas nemalonumų atsitinka del to, kad lenkų pusėje yra lietuvių sodžiai ir atbulai, ir kad demarkacijos linija, užfiksuota tiktai žemlapy, o neužfiksuota vietose – nurodo, kad komisija darė pasiūlymų išrišti tokią nenormalę padėtį „bet Lietuvių Vyriausybė, nepripažindama Kerzono linijos kaipo galutinos sienos" tų pasiūlymų nepriėmė.

VILNIAUS NEITRALINE ZONA

1920 m. lapkričio 9 dienos paliaubos padarė galą karui Lietuvos su gen. Želigovskiu; buvo sudaryta neitralinė zona be demarkacijos linijos, nes komisija nerado galimu fiksuoti sieną tarp Valstybės pripažintos de facto ir valstybės, susidariusios kariška pajėga".

Policijos neitralinėje zonoje nėra ir tokiu būdu, visai naturaliai, tas kraštas tapo kontrabandistų ir dezertyrų „Eldorado", nors bendros gyvenimo sąlygos tenai ramios, jeigu neskaityti atskirų atsitikimų — užmušimas kunigo Lajausko ir Sirvintų išrinkto apsaugos agento, „užmušimų padarytų lenkų žandarų, arba kareivių, kurie įsiveržia į neitralinę zoną.

IV. Visuomenės nusistatymas Vilniuje.

Iš keturių gyvenančių Vilniaus neitralinėje zonoje tautų tiktai lenkai ir žydai pilnai tautiniai susipratę.

Tarp lietuvių ūkininkų, tautinis judėjimas prasidėjo tiktai nuo Lietuvos nepriklausomybės laikų. Gudai — ūkininkai apskritai mažai išlavinti ir neturi nei elementarinio tautinio susipratimo. Tuo būdu sprendžiama, kad tos dvi tautos krašto politikoje jokios rolės nevaidins.

Lenkai gi, kurių Vilniuje yra vos pusė, visuomet buvo Lenkijos avangardu. Tvirti jos senovės tradicijomis ir savo tautiniais jausmais, kuriuos nacijonalistų propaganda dar padidina, jie yra pasiruošę „paskelbti, kad jie turi tapti Vilniaus teritorijos valdytojai" ir kad jie „pasiruošę ginti savo teises ginklais rankose". Sodžiuose lenkų įtekmė skleidžiama ne tik administracijos pagelba, bet kunigų ir dvarininkų, kurie visuomet buvo svarbiausiu krašto polonizavimo elementu.

Žydai savo jausmus kreipė į Lietuvą. Tie žino, kad jeigu Vilnius taps Lietuvos sostine, jie ten sukurs tokį kapitalistų elementą, ant kurio lietuviai turės pasiremti. „Galų gale Vilnius stovi ant komercijos kelio, einančio iš Vokietijos į Rusiją ir tas faktas privertčia juos orientuotis į Lietuvą".

V. Rinkimai Vilniaus srity.

Kalbant apie rinkimus, turinčius įvykti 1922 m. sausio 8 d.*) nurodoma, kad rinkimų teritorija bus atatinkama teritorijai, del kurios eina Lietuvos ir Lenkijos ginčas. Žydai, Lietuviai ir Gudai visi atsisakė dalyvauti rinkimuose. Vien tik lenkai bus reprezentuoti tame Seime ir jie yra pasiruošę paskelbti, kad Vilnius turi priklausyti Lenkijai. „Tuo būdu Varšavos Vyriausybė atsidūrė akyvaizdoj formalaus prašymo prijungti Vilnių prie Lenkijos, nes rememasi krašto daugumos interesais".

„Bet kadangi net spaudoje apskelbta, kad mažumos neturėjo galimybės organizuoti jų rinkimus, ir kad rinkimai eina karo okupacijos sąlygomis, kur lenkų elementas naudojasi visomis jėgomis daryti savo įtekmę į rinkimus jeigu Seimas stovėtų už pilną Vilniaus prie Lenkijos prijungimą, tai šitą nusistatymą negalima būtų laikyti tikru Vilniaus visuomenės nusistatymu".

Papildymui raporto pridėta sutrumpinta prakalba, laikyta Lydoje 1921 m. spalių m. 19 d. Maršalo Pilsudskio apskrities valsčių viršininkams ir visuomenės atstovams.

Kalbant apie savo pasižadėjimą, atvadavus Vilnių, duoti visuomenei galimybės pačiai spręsti savo ateitį, nurodo, kad jau atėjo laikas realizuoti tiuos pasižadėjimus. Ragindamas visuomenę kaip galima aktingiau rinkimuose dalivauti, pabrėžia, kad jis yra pasiruošęs liaudies išreikštą norą apginti ginklų jėga.

Išvados

Visai negalima spėti, kokie santykiai bus tarp dviejų Valstybių ateityje, nes tai prigulės nuo įvairių smulkmenų, ir „vien tik laikas gali du priešininku privesti prie geresnės nuomonės apie jiems reikalingus santykius ir apie vieno kitame interesus".

„Svajonę lietuvių apie „Didžiąją Lietuvą" remiasi istoriniais atsiminimais brangiais fantazijai inteligentų kurie 30 metų veda lietuvių tautinį judėjimą ir kuriems pavyko tam judėjimui duoti konkrečią organizuoto krašto formą".

...„Kad praplatinus Vilniaus prie Lietuvos prijungimo idėją lietuviai savo interesus surišo su Gudų interesais. Bet gudai sudaro dar persilpną jėgą, kad galėtų duoti Lietuvai tvirtą paspirtį"...

...„bet gali atsitikti, kad per keliatą metų Gudai tikrai pajaus save tauta ir tuomet jie atkreips savo akį į Lenkus, kuriuose jie atras savo brolius — slavus.

„Lietuviai, kaip ir kitos jaunos valstybės aukština savo morales ir materialias jėgas, kurių didžiausia dalis pašvęsta savo kariuomenės tvirtumo papildymui, vietoj pašventimo tų jėgų krašto ekonominiam atstatymui ir savo vidaus gyvenimo organizavimui".

„Ji instinktyviai bijosi būti praryta savo kaimyno ir, laukiant Vilniaus klausimo sutvarkymo, jai reikalinga būtų tikrai, kad ji galės nuo to laiko gyventi taikoje, nepriklausomybėje ir apsaugoje nuo visokių užpuolimų"...

Iš Lenkų pusės tokie pat svajojimai spiria Lenkiją atstumti savo sienas iki paskutinosios kertės lenkų teritorijose, kartais nesiskaitant su savo kaimynais. Istoriniai atsiminimai, kurie visai neatitinka realybei, vaidino ten didelį vaidmenį. Giliai suprasdami savo civilizacijos aukštumą ir savo kariškų jėgų didumą Lenkija nesupranta sau reikšmės Lietuvos — jos senos draugės"... „Ji (Lenkija) sekdama savo senas tradicijas panorėjo su Lietuva elgtis kaip su vasalu", bet Lietuvos tvirtumas Lenkiją privedė prie nuomonės, kad ją ilgai ignoruoti nebus galima. Laukiant, kol laikas permainys situaciją, Komisija prašo Tautų Sąjungą artimiausiame posėdyje svarstyti šiuos pasiūlymus:

1. Gauti iš dviejų valstybių pasižadėjimą, kad jos vieną prieš kitą nedarys jokių kariškų žingsnių.

2. Priversti dvi Vyriausybi sutikti atiduoti neitralinę zoną globon vienai iš stipriausių valstybių.

3. Priversti priimti principą, kad neitaralinėje zonoje mažumų teisės bus apsaugotos sulyg bendrais principais, pažymėtais neseniai padarytose sutartyse, liečiančiose mažumas.

PASIULYMAS MAJORO KEENAN (KOMISIJOS NARIO).

Kadangi dviejų Vyriausybių pasižadėjimai gali būti nepildomi, jis randa reikalingu paskirti Vilniaus srity komisarą, bet tas komisaras negali būti nei anglas nei prancūzas, nes Lietuvoje ir Lenkijoje prasiplatinus yra nuomonė, kad anglai proteguoja Lietuva, o prancūzai Lenkiją.

Pranešimas Nr. 2.

Varšuva, 1922 m. vasario 12 d.

Sis pranešimas pašvęstas nušvietimui klausimo Vilniaus lietuvių ir gudų suėmimų ir jų iš Vilniaus ištrėmimų. Svarstydamas priežastis, del kurių tie faktai įvyko, jis nedaro jokios išvados. Iš vienos pusės lenkai stengėsi įrodyti, kad suimtieji ir ištremtieji lietuviai ir gudai prigulėjo prie didelės organizacijos, kuri buvo visumet Kauno žinioje ir kurios tikslas buvo visokiais būdais, neišskiriant ir teroro aktų, nugriauti Lenkų valdžią Vilniuje; bet lenkai nei kuo negalėjo įrodyti, kad tų organazacijų veikimas peržengia teisėtas ribas; o iš kitos pusės lietuviai pareiškė, kad jokių neteisėtų žingsnių daryti jie omenyje neturėjo ir vien tik kovoja prieš Vilniaus prijungimą prie Lenkijos. „Komisija pripažįsta, kad suėmimai, po kurių sekė ištrėmimai, konstatuoja faktus, kurių reikėtų gailėtis, ir kurie dar labiau didina ir be to blogus tarp dviejų valstybių santykius. Pripažįsta, kad Lenkų Valdžia turėdama aiškiausius prirodymus sulaikytų asmenų nusižengimų buvo priversta, bendros taikos palaikymui, pertraukti gudų ir lietuvių organizacijų politinį darbavimąsi Vilniuje, bet savo tikslo pasiekimui turėjo padaryti visai kitos rūšies žingsnius".

Pranešimas Nr. 3

(1922 m. kovo 6 d.).

Pašvęstas tiktai Komisijos veikimui laike nuo sausio m. iki vasario m. 17 d., ir svarstant klausimus, kurie jau buvo išdėstyti pranešimuose Nr. 1 ir 2, jokių naujų ir įdomių faktų nenušviečia. Vieninteli faktą skaitoma reikalingu pabrėžti: vasario 9 d., komisijai iš Kauno išvažiuojant, gauta iš Lenkijos Užsienių Reikalų Ministerijos pranešimas, kad lenkai laikomi Kauno kalėjime labai blogose sanitarinėse sąlygose. Komisijos pirmininkas pavedė majorui Keenan šį dalyką patikrinti. Majoras Keenan 1922 m. kovo 13 d. telegrafu pranešė, kad „Lenkai pilnai aprūpinti medicinos pagalba ir kad net privatūs gydytojai gali, jiems pareikalavus, juos lankyti". Iš šitą telegramą pulkininko Chardigny buvo duotas ne labai mums aiškus atsakymas: patalpintos jūsų vasario 12 d. telegramos žinios parodo, kad sanitarinės sąlygos, kuriose lenkai laikomi Kaune kalėjime, labai blogos(?). Aš būsiu Jums labai dėkingas, jei Jūs kreipsitės į Lietuvos Vyriausybę ir pareikalausite, kad tuojau būtų padaryti žingsniai pagerinimui sanitarinių sąlygų kalėjime. Chardigny." Faktas menkas, bet labai charakteringas.

Pranešimas Nr. 4.

(Geneva, 1922 m. kovo 20 d.)

Nušviečiant sąlygas rinkimų Vilniaus seiman irgi nieko nauja neduodama. Kaip ir pranešime Nr. 1 pabrėžiama, kad Seimas susideda tiktai iš lenkų, kad visa rinkimų kontrolė buvo lenkų rankose ir kad tuo būdu Seimo padarytasai nutarimas negali būti laikomas Vilniaus srities visuomenės valios pareiškimu.

(Raportą pasirašė sekretorius Lasitsch ir pul. Chardigny). (Elta).

Rudaminos Piliakalnis.

(Skiriu mylimajam broliui Kunigui Antanui.)

ALPUS IŠVYDUS.

Suole mokyklos vaidinos
Man Alpės sniegiuotoms kėpurėms
Ką savo viršūnes dabinos
Apsikloję debesių jūrėmis.

Nakti sapnuose jos kilo,
Vaizduotėj pindamos takus,
Kur arai galingi skraido
Ir gaubia ledynai laukus.

Medžiotoją savęp masina
Paskui stirnas pasigainioti.
Turistą gi iš namų vadina
Savo grožiu pasigirti.

Lozana. 1922 m. 17. I.

Mano laimės valandėlė:
Kad saulelė gražiai teka
Sviesos spindulius žemelė
Geria. Ir gamtužė šneka.

Kaunas 1922 m. 6. VIII.

Sustiksim mudu du
Viešuoju keliu —
Lėksim sau dangu
Žvaigždžių, mes taku.
Ir arus pralenkti
Pamėginsim sau abu.

Kaunas 1922. 1. IX.

Skausmus ir gėlimus nutildo
PAIN-EXPELLER
Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.
DRAUGAS REIKALE

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti
Ruffles
pleiskanų mirtinąjį priešą.
Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.
Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratoriją.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

"111" Cigaretai

Jie yra GERI! 10¢
Pirk šitos cigaretus ir sučėdyk pinigus.

*) Primenama, kad raportas duotas 1921 m. gruodžio 24 d.

Sekančias knyga patariame skaityti visiems lietuviams katalikams:

Jos gaunama mųs redakcijoje.

Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida. Shenandoah, Pa., 188 pusl. 60

Antanukas. Apysaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 40 pusl. 15

Algimantas arba Lietuviai 13-ame šimtmetyje. Ištoriška apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penki tomai. Shenandoah, Pa., 488 pusl. 2.50

Anima Vilis. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 162 pusl. 75

Bajoro Vuošvis. Apysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 63 pusl. 15

Biurokratai. Apysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 79 pusl. 25

Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. Shenandoah, Pa. 354 pusl. 1.00

Gyvačių Karalius. ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa,, 31 pusl. 10

Iš kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranaičių Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai); 2.00
Audeklo apdarais 2.25
Skuros apdarais, paauksuotais kraštais 3.50

Iš daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenandoah, Pa., 69 pusl 25

Išvakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Morauskis. Vertė Gerutis. Shenandoah, Pa., 172 pusl. 75

Išpažinties Istorija. Prancūziškai parašė kun. A. Guilloiss, vertė kun. A. M. Milukas. Antras leidimas Brooklyn, N. Y., 1916. 50

Kova ties Žalgiriais. Istoriška drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris) Shenandoah, Pa, 31 pusl. 25

Kunigo giminė. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 68 pusl. 20

Kaip Elziutė praleido šv. Jono dieną. Parašė P. D. Shenandoah, Pa., 63 pusl. 20

Krasauninkas—Laižybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Philadelphia, Pa., 28 pusl. 10

Kardinolo Mercier gromata apie Patrijotizmą ir Išlaikymą 5

Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laišku iš Kelionės 5

Kan. Dr. M. Gustaitis 5

Laisvės Metu. Apysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas. Semai, 1908 m. 187 pusl. 75

Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriškos ir šiaipjau Lietuvos vietos. Parenge ir išleido kun. A. Milukas Shenandoah, Pa., 75

Lietuviškas Albumas. Dalis II ir III. Lietuvos raštininkai, žymiasni vyrai ir typai. Parengė ir išleido kun. A. Milukas. 1.50

Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. Didelio formato knyga, 262 pusl. 2.00

Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštaie kun. Antano Miluko. Shenandoah, Pa. 94 pusl. 50

Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41 pusl. 50

Mūsų Socijalistai. Apysaka iš paskiausių Lietuvoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 57 pusl. 15

Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Dzūkų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 27 pusl., 10

Mūsų Išganytojaus Jezaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. Shenandoah, Pa., 209 pusl., su paveikslas, 75

Nekaltybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 89 pusl. 25

Ne Mieste Laimė. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranaičių Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl. 1.00

Našlaičiai. Likimas tulos šeimynos. Vertė P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl. 15

Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranausko Eilės. Kaina .05

Pasakyk Matušei, Agnieška, Ant Garlaivio. Trįs Satrijos Raganos apysakėlės. 15

Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. Reikalingiausia kiekvienam lietuviui-katalikui knyga. Shenandoah, Pa.. 335 pusl. 1.00

Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas. „Žvaigždės" skyriaus, 416 Hooper Str., Brooklyn, N. Y. 10

Sventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai metų dienai. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. Visi keturi tomai 3.50
Drūtais audeklo apdarais 4.00
Skūros apdarais 5.00
Skūros apdarais, paauksuotais kraštais 5.50

Siapus ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 210 pusl. 60

Sodžionių Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išdėstytas visas Katalikų Teologijos mokslas. Shenandoah, Pa., 285 pusl. 1.00

Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. Shenandoah, Pa., 72 pusl. 25

Patrimpo Laiškai. Parašė K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas. „Zvaigždės" Spaustuvėje, Shenandoah, Pa. 1907 m. 60

Susiskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 62 pusl. 20

Socijalistai. Kas jie? Iš kur atsirado? Ko nori? Parašė kun. A. Civinskas. Shenandoah, Pa., 124 pusl. 10

Steponaičio Raštai. Pilnas pamintinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išleidimas. Tvarkė Liudas Gira. Kaunas, 1912. 121 pusl. 1.00

Trumpas Katekizmas 10

Vaičaičio Eilės. Su velionio plačia bijografija ir paveikslu. Philadelphia, Pa., 1912. 157 pusl. 75

Valdimierius. Graži apysakėlė. Shenandoah, Pa., 47 pusl. 10

Užsirašykite „Žvaigžde" ir atnaujinkit „Zvaigždės" prenumeratą.

IŠ KELIONĖS PO EUROPĄ IR AZIJĄ

Ta knyga yra tai

Didžiausias savo rųšies veikalas,

parašyta „Zvaigždės" redaktorės J. Pranaičiutės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais). -:- -:- -:-

Indomųs toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europejiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų. -:- -:- -:- -:- -:- -:-

Bet indomiausiais beabejo yra aprašymai įspudžių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomųs aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose. -:-

Knygos kaina . . . . . 2 dol.
Audeklo apdarais 2.25
Skūros apdaruose su paauksuotais kraštais . 3.50

Galima gauti „Žv." Knygyne

Parsiduoda Maspeth'e, N. Y.

500 geriausių lotų, per 20 minučių kelio nuo New Yorko miesto, palei tris gatvekarių linijas praeinančias pro šali. 5c. nuvažiavimas; vandens nuovadai, šaligatviai, gagazas, vanduo, mokyklos ir bažnyčios. Ant syk moket 20 nuoš., likusią sumą lengvoms išmokestimis. Gera spekuliacija ar nuolatinis namas.

Trace, 6 Remsen Place, Maspeth, N. Y.
arba
Chamberlain, 14 Grand Street,
Maspeth, N. Y.

Bell Phone Oregon 3995 M
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
„ 2 „ 4 P. M.
„ 7 „ 8 P. M.
Nedėliomis „ 10 „ 8 P. M.

„ZVAIGZDES" PAVIENIUS NUMERIUS PHILADEP. HIJOJ galima gaut „Zvaigždės" spaustuvėje ir pas Antaną Kryžanauską Salmon & Venango Sts.

Prisiuskit Prenumertą už „Zvaigždė".

Telphonas Bell: Kensington 2651 W
Dr. F. Trygar
Gydytojas Akušeras ir Chirurgas
3119 Richmond Str., Phila., Pa.
Valandos: nuo 8 iki 10 išryto, nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare, nedėldieniais nuo 11 iki 2 ir nuo 6 iki 9.

DIDELĖS DOVANOS.

TEMYKIT GERAI:

Kurie prisiųs prenumeratą vieniems metams už „Zvaigždę" $2.00, tiems duosime knygų už $1.00; kas prisiųs prenumeratą dviems metams $4.00, tie gaus dovanų už $2.00 knygų iš „Zvaigždės" spaustuvės.

Lai nei vienas lietuvis nebūna be „Zvaigždės". „Zvaigždė" visuomet drąsiai skelbia teisybę, nepaisant ar tas kam patinka ar ne. „Zvaigždėje" nerasite tuščių plepalų (apie neva kokių ten „didvyrių—veikėjų" „didžiuonuopelnus", užtat joje rasit daug akyvų, naudingų skaitymų: straipsnių, žinių ir t.t. iš savo tėvynės ir iš viso pasaulio. Pasiskubinkit prisiųst prenumeratą, ir atsilyginti užvilktą skolą už „Zvaigždę".

"111" Cigaretai

10¢
Jie yra GERI!

ATNAUJINKIT „ZVAIGZDES" PRENUMERATA. UZSIRASYKIT „ZVAIGZDE" SAU IR SAVO GIMINEM LIETUVOJE. „ZVAIGZDE" į Lietuvą kainuoja tiek pat kaip ir Amerikoje — tik $2.00.

"ZVAIGŽD
SPAUSTUVE
ATLIEKA VISUS DRUKORIS DARBUS GERAI, PIGIAI IR G
DRUKUOJA:
KNYGAS, CIRKULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITU VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.
KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD
Kreipkis ant adreso:
3654 Richmond St
Philadelphia, Pa

Užkietėjimas, diegimas, mėšlungis ir kiti vidurių suirimai niekuomet nekankina šitos laimingos šeimynos.

BAMBINO
Vaisbaženklis Reg. S. V. Pat. Biure
greitai suteikia pagalbą ir tuojaus kudikį ir motiną pralinksmina ir užganėdina.
Bambino galima gauti visose aptiekose už 35c. arba už 40c. pasiunčiam per Parcel Post tiesiai iš labaratorijos.
Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.